

EU:s budgetram och program 2021–2027

EU-finansiering
EU:s nya programperiod 2021–2027

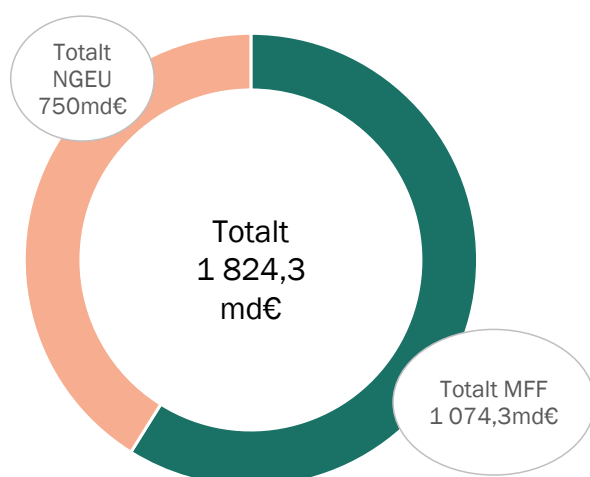

EU:s budgetram och program

Den fleråriga budgetramen och Next Generation EU

Den fleråriga budgetramen är EU:s långtidsbudget (Multiannual Financial Framework, MFF) som vanligtvis sträcker sig över en sjuårsperiod. Den 17 december 2020 antogs EU:s nya långtidsbudget för åren 2021–2027. Långtidsbudgeten är en investeringsbudget som sammanför resurser och sätter gränserna för EU:s utgifter. Den nya långtidsbudgeten omfattar sju utgiftsområden och kommer finansiera närmare 40 EU-program under den aktuella perioden.

EU:s utgifter 2021–2027

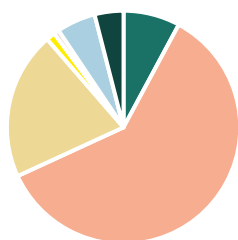
Bilden visar fördelningen av EU:s utgifter 2021–2027 fördelat på EU:s långtidsbudget (MFF) och Next Generation EU (NGEU). Priser i miljarder euro (€).

För att ta itu med EU:s långsiktiga prioriteringar och hantera coronapandemins socioekonomiska konsekvenser har EU tagit fram ett omfattande finansiellt paket på totalt 1 800 miljarder euro. Paketet består dels av den fleråriga budgetramen, dels av återhämtningsinstrumentet Next Generation EU (NGEU).

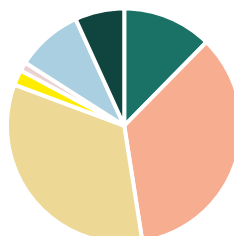
Next Generation EU är ett tillfälligt finansieringsinstrument som ska bidra till att reparera de ekonomiska och sociala skador som coronapandemin har orsakat. Genom olika instrument såsom faciliteten för återhämtning och resiliens, ReactEU och RescEU ska NGEU bidra till att skapa ett mer modernt och hållbart EU.

En omfattande del av EU:s fleråriga budgetram är de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), som är verktygen för att nå målsättningarna i EU:s sammanhållningspolitik.

Fördelning per rubrik (inkl. NGEU)

Fördelning per rubrik (exkl. NGEU)

- Inre marknaden, innovation och digitalisering
- Sammanhållning, resiliens och värden
- Naturresurser och miljö
- Migration och gränsförvaltning
- Säkerhet och försvar
- Grannskapet och omvärlden
- Europeisk offentlig förvaltning

Diagrammen visar fördelningen av EU:s utgifter 2021–2027 uppdelat mellan olika områden.

EU:s politik för sammanhållning och regional utveckling

Sammanhållningspolitiken är EU:s främsta verktyg för utveckling av Europas regioner och syftar till att minska regionala skillnader och ojämlikheter inom EU. I Sverige är det framför allt Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF+) som berör den lokala och regionala utvecklingen.

Sammanhållningspolitiken genomförs huvudsakligen via de tre strukturfonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Sammanhållningsfonden (CF) samt Europeiska socialfonden (ESF+). Sammanhållningsfonden gäller i de medlemsstater som har en BNI per capita under 90 procent av unionens genomsnitt och berör därmed inte Sverige. Med den nya programperioden 2021–2027 införs även Fonden för en rättvis omställning (FRO), som ett nytt finansieringsinstrument inom sammanhållningspolitiken vars syfte är att stödja de territorier som kommer påverkas mest av omställningen till klimatneutralitet.

Tillsammans med Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) utgör dessa fonder de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna).

Sammanhållningspolitiken 2021–2027

För den nya programperioden 2021–2027 omfattar sammanhållningspolitiken 330 miljarder euro, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av EU:s totala budgetram. Fokus för sammanhållningspolitiken kommer vara på hållbar ekonomisk konkurrenskraft genom forskning och innovation samt digital transformation, uppfyllandet av den gröna given och främjandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Prioriteringar 2021–2027

Under programperioden 2021–2027 kommer EU:s investeringar med strukturfondsmedel drivas av fem prioriteringar. Investeringar för regional utveckling kommer framför allt vara inriktade på mål 1 och 2. För Sveriges del ska 85 procent av regionalfondsmedlen koncentreras till de tematiska målen om ett smartare EU och ett grönare, koldioxidfritt EU.

Ett smartare EU

Ett grönare, koldioxidfritt EU

Ett mer sammankopplat EU

Ett mer socialt EU

Ett EU som står närmare medborgarna

Nytt för strukturfondsmedlen 2021–2027

Den nya sammanhållningspolitiken och dess regleringar för strukturfondsmedlen innehåller en del nyheter och förändringar. Ett stort fokus ligger på förenkling med enklare, färre och tydligare regler och ett enda gemensamt regelverk för de sju EU-fonder som hanteras genom delad förvaltning: Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF+), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), Sammanhållningsfonden (CF), Asyl-, Migrations- och Integrationsfonden (AMIF), Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI) och Fonden för inre säkerhet (ISF).

Fördelningen för strukturfondsmedlen bygger fortsatt främst på BNP per capita, men nya kriterier såsom arbetslöshet, låg utbildningsnivå och klimatförändringar införs för att bättre spegla verkligheten. Vidare ska synergieffekter med andra EU-program och en ökad användning av finansieringsinstrumentet InvestEU underlättas. Slutligen ska information om EU-projekt förenklas genom ett enda varumärke för alla EU-fonder, en gemensam portal för tillgänglig finansiering för företag och en gemensam databas.

EU:s fonder och program

Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI)

Struktur- och investeringsfonderna ska användas för att nå EU:s sammanhållningspolitiska mål och utjämna regionala skillnader inom EU. Strukturfondsmedel är fördelade geografiskt – nationellt, interregionalt, regionalt och lokalt. Det innebär att det finns medel avsatt för ett avgränsat geografiskt område. Den svenska användningen av

medlen regleras i den så kallade partnerskapsöverenskommelsen mellan Sverige och EU-kommissionen som är det övergripande ramverket för hur strukturfonderna ska genomföras i Sverige. **I Sverige finns fyra ESI-fonder:**

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) syftar till att jämna ut regionala skillnader i utvecklingsnivå mellan medlemsländer. ERUF investerar i tillväxt och sysselsättning för att stärka den regionala utvecklingen. I Sverige finansierar fonden ett nationellt och åtta regionala program.

Förvaltande myndighet: Tillväxtverket

Europeiska socialfonden (ESF+)

Europeiska socialfonden (ESF+) är EU:s viktigaste verktyg för att främja sysselsättning och social delaktighet. ESF+ investerar i människor, med fokus på förbättrade möjligheter till anställning och utbildning inom EU. I Sverige finansierar fonden ett nationellt program och åtta regionala handlingsplaner.

Förvaltande myndighet: Svenska ESF-rådet

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)

Den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling stöder EU:s politik för landsbygdsutveckling. Fonden finansierar landsbygdsutvecklingsprogram i medlemsstaterna och i unionens regioner.

Förvaltande myndighet: Jordbruksverket

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) stöder insatser som dels bidrar till ett miljömässigt, socialt och hållbart fiske, dels genomför en del av den integrerade havspolitikerna och olika EU-miljödirektiv. Fonden finansierar havs- och fiskeriprogram i medlemsstaterna och i unionens regioner.

Förvaltande myndighet: Jordbruksverket

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska struktur-
och investeringsfonderna

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska havs- och fiskerifonden

Bilden illustrerar logotyperna för de fyra ESI-fonder som finns tillgängliga i Sverige.

Utöver de fyra ESI-fonderna finns EU-programmen Leader, Interreg och URBACT, som finansieras med medel från ESI-fonderna:

Leader

Lokalt ledd utveckling genom Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor samarbetar för att gemensamt bidra till deras lokala utveckling. Leader-metoden bygger på tanken att lokal utveckling genomförs mest effektivt utifrån lokala förutsättningar av dem som bor och verkar i bygden. I den nya programperioden 2021–2027 kommer Leader endast att finansieras från EJFLU.

Förvaltande myndighet: Jordbruksverket

Interreg

Interreg-programmen är territoriella samarbetsprogram som stödjer utvecklingen av samarbete över nationsgränserna. De flesta av programmen är avgränsade till specifika geografiska områden. Göteborgsregionen ingår i ett gränsregionalt program: Öresund-Kattegatt-Skagerack (ÖKS), två transnationella program: Nordsjön och Östersjön, samt ett interregionalt program: Interreg Europe. Interreg-programmen finansieras av ERUF.

Förvaltande myndighet ÖKS: Tillväxtverket

Nationell kontaktpunkt Nordsjön: Västra Götalandsregionen

Nationell kontaktpunkt Östersjön: Tillväxtverket

Nationell kontaktpunkt Interreg Europe: Sekretariat Interreg Joint Secretariat i Lille, Frankrike

URBACT

URBACT är ett territoriellt samarbetsprogram som syftar till att skapa en hållbar integrerad urban utveckling inom europeiska städer genom utbyte och lärande. Programmet möjliggör för europeiska städer att samarbeta för att hitta lösningar på gemensamma problem och dela med sig av erfarenheter. URBACT finansieras av ERUF.

Nationell kontaktpunkt: Tillväxtverket

Sektorsprogram

Sektorsprogrammen är tematiska och ska stödja utvecklingen inom ett visst område eller till en viss sektor. För sektorsprogrammen finns en EU-gemensam pott med pengar som förmedlas genom så kallade utlysningar där de bästa ansökningarna tilldelas medel. Sektorsprogrammen bedrivs transnationellt, vilket innebär att det oftast krävs samarbete med andra partnerländer. Programmen administreras i huvudsak centralt från Bryssel med svenska kontaktpunkter, men i vissa fall förvaltas programmen av nationella myndigheter.

Det finns sektorsprogram inom de allra flesta politikområden, som exempelvis miljö, kultur och utbildning. På nästa sida listas några av EU:s aktuella sektorsprogram som är relevanta för kommuner och regioner.

Erasmus+

Erasmus+ är EU:s program för utbildning, ungdomar och idrott. Målet för programmet är att stödja den utbildningsmässiga, yrkesmässiga och personliga utvecklingen för personer som är aktiva på områdena för utbildning, ungdomsfrågor och idrott

Budget: 23,4 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Universitets- och högskolerådet (utbildningsdelen) och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (ungdomsdelen)

Digitala Europa

Programmet ska bygga upp EU:s strategiska digitala kapacitet och underlätta en bred spridning av digital teknik så att medborgare, företag och offentlig förvaltning kan dra nytta av fördelarna med den digitala omställningen.

Budget: 6,8 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Myndigheten för digital förvaltning (DIGG)

LIFE – EU:s miljöprogram

LIFE är EU:s flaggskeppsprogram för miljö och klimatåtgärder. Programmet fokuserar särskilt på skiftet mot en ren, cirkulär, energieffektiv och koldioxidneutral ekonomi samt skyddet av natur och biologisk mångfald. LIFE-programmet omfattar de två huvudområdena miljö och klimat och är en viktig del i arbetet med att nå klimatneutralitetsmålet senast 2050.

Budget: 4,8 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten

Europeiska solidaritetskåren

Programmet hjälper unga att delta i olika typer av solidaritetsprojekt och hjälpa till i samhället. Solidaritetskåren ger möjligheter för unga att vara volontärer, praktisera och jobba eller skapa egna solidaritetsprojekt.

Budget: 0,9 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)

EU:s program för att skydda och främja mänskliga rättigheter och värden (CERV)

Programmet är en hopslagning av två tidigare program och ska stödja arbetet med att skydda och främja mänskliga rättigheter och värden samt bidra till öppna, demokratiska och inkluderande samhällen inom EU.

Budget: 1,6 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)

Kreativa Europa

Kreativa Europa är EU:s program för de kulturella och kreativa sektorerna. Målet för Kreativa Europa är att skydda, utveckla och främja den europeiska kulturella och språkliga mångfalden och det europeiska kulturarvet.

Budget: 2,2 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Kulturrådet och Filminstitutet

AMIF

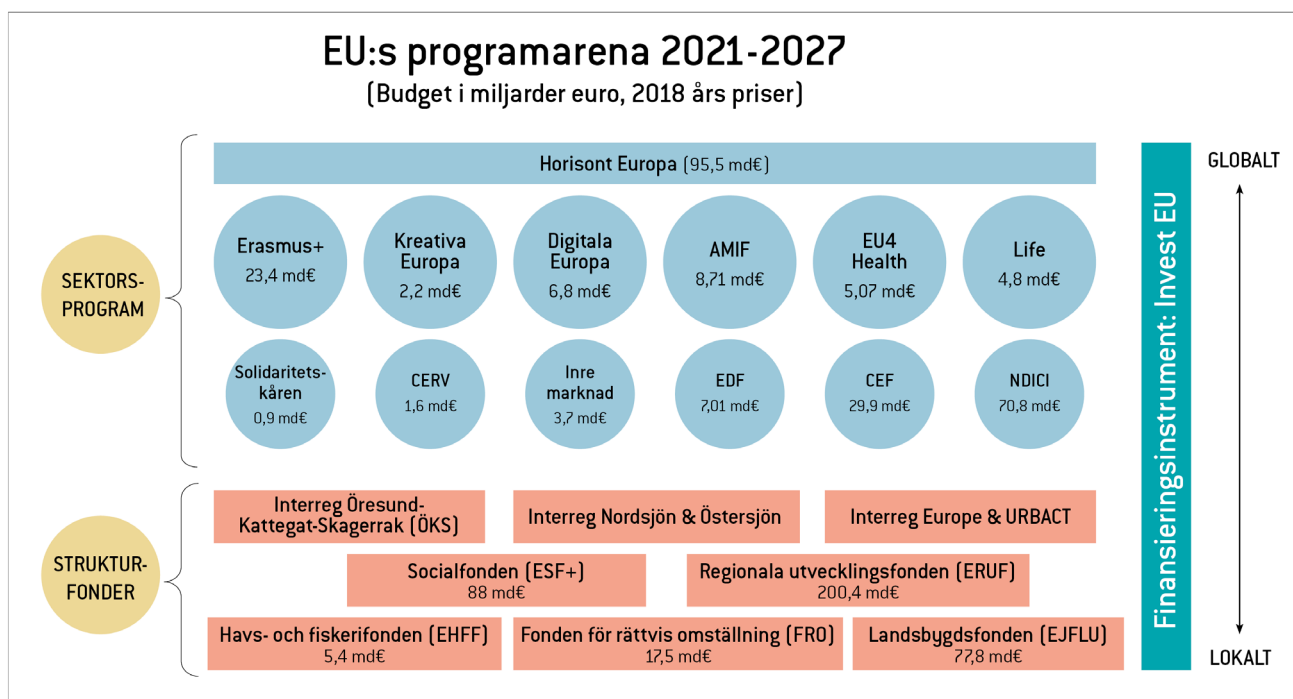
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) ska bidra till att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet.

Budget: 8,7 miljarder €

Nationell kontaktpunkt: Migrationsverket

Programarenan 2021–2027

Nedan ges en förenklad bild av de sektorsprogram och strukturfonder som kommer finnas tillgängliga för kommuner och regioner i Västsverige att söka under nuvarande programperiod. EU:s budgetram finansierar närmare 40 EU-program, men för den här sammanställningen har ett urval gjorts av de program med största relevans för Göteborgsregionen och dess medlemskommuners verksamhet.

Bilden illustrerar aktuella EU-program och fonder under programperioden 2021 – 2027.

Faktablad om EU-finansiering

Göteborgsregionens faktablad om EU-finansiering syftar till att ge kortfattad och målgruppsanpassad information om EU:s strukturfonder och sektorsprogram inom ramen för den nya programperioden 2021-2027. Faktabladen vänder sig till tjänstepersoner i Göteborgsregionen.

Detta faktablad publicerades i augusti 2021.

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.